

Extreemrechts wil invloed in ondernemingsraden

Achtergrond - 26 maart 2018 - Auteur: Josta van Bockxmeer

Extreemrechtse groeperingen voeren doelgericht campagne voor de verkiezingen voor de ondernemingsraden van Duitse bedrijven, die nog tot eind mei plaatsvinden. Ze profileren zich als uitdagers van de traditionele vakbonden. Die maken zich zorgen.

In een youtubevideo is een man in een blauwe overall te zien. “Peter Müller werkt al twintig jaar als machinevoerder in zijn bedrijf”, zegt een stem. “Net als veel anderen wil hij een zekere toekomst voor zijn familie en voor zijn land. Daarom gaat hij elke maandag naar Pegida.” Vervolgens verschijnt zijn baas, die hem een ontslagbrief overhandigt. “Die collega heeft nu een ervaren ondernemingsraad en een alternatieve vakbond nodig”, zegt iemand.

Het filmpje maakt deel uit van de campagne die de vakbond Zentrum Automobil en het rechtsextreme netwerk 'Ein Prozent für unser Land' hebben opgezet voor de verkiezingen voor de Duitse ondernemingsraden. Tussen 1 maart en eind mei kunnen werknemers van rond 28.000 bedrijven in totaal ongeveer 180.000 vertegenwoordigers kiezen. Dat ook mensen met een rechtsextreme achtergrond zich verkiesbaar stellen, is niet nieuw. Wel is het de eerste keer dat rechtsextreme groepen doelgericht campagne voeren om meer zeggenschap te krijgen in de ondernemingsraden.

Neonazi's

Voorzitter en mede-oprichter van Zentrum Automobil is Oliver Hilburger. Hij speelde twintig jaar lang in de neonazi-band 'Noie Werte'. Twee nummers van de band komen voor in een video die neonazi's Uwe Mundlos en Uwe Böhnhardt hebben gemaakt van een van de moorden die ze onder de naam [NSU](#) pleegden. Hilburger moest in januari ook getuigen in het NSU-proces. Hij heeft geprobeerd lid te worden van de AfD, maar werd geweigerd omdat de partij hem te rechts vindt.

'Ein Prozent für unser Land' is mede-opgericht door de nieuw-rechtse voordener [Götz Kubitschek](#). Het netwerk presenteert zich als “verzetsplatform voor Duitse interessen” en maakt reclame met slogans als “Patriotten beschermen Patriotten”. Naast professioneel geproduceerde video's verspreidt het flyers en

een campagnekrant. Ook het rechtse tijdschrift 'Compact' draagt een steentje bij, onder andere met de conferentie 'Opposition heißt Widerstand' (oppositie betekent verzet), die in november plaatsvond.

Zentrum Automobil wil 'de macht van linkse vakbonden breken'.

Het aantal zetels dat Zentrum Automobil in de ondernemingsraden heeft, is tot nu toe beperkt. Vooral in de Mercedes-fabriek van Daimler in Untertürkheim, in de buurt van Stuttgart, heeft de lijst succes. In die fabriek werkt ook oprichter Hilburger. De vakbond heeft er zes van de 45 zetels in de ondernemingsraad. In de Mercedes-fabriek in Sindelfingen, ook in de buurt van Stuttgart, heeft Zentrum Automobil twee van de 59 zetels. In de fabriek in Rastatt, nabij Karlsruhe, heeft Zentrum Automobil drie van de 35 zetels. Volgens de eigen website kreeg de vakbond bij motorzaagfabrikant Stihl 9,4 procent van de stemmen, wat goed is voor twee zetels. Volgens metaalvakbond IG Metall heeft Zentrum Automobil tot nu toe in heel Duitsland 19 vertegenwoordigers in ondernemingsraden. Zentrum Automobil zegt zelf dat het er 21 zijn.

Tegen de vakbonden

Ondanks het bescheiden aantal zetels is de boodschap duidelijk. Zentrum Automobil wil “de macht van linkse vakbonden breken”. Opvallend is dat ze daarvoor dezelfde retoriek gebruiken als linkse vakbonden en ngo's. Ze noemen zichzelf oppositie. Pegida-aanhangers zetten ze neer als bedreigde groep, die vanwege hun politieke voorkeur worden ontslagen. De gevestigde vakbonden zouden het niet voor hen opnemen.

Het is een gevoelig punt. Het aantal AfD-kiezers onder de vakbondsleden stijgt. Bij de landelijke verkiezingen in 2017 stemden 21 procent van de fabrieksarbeiders op de partij, bleek uit een enquête van Infratest dimap. Zij voelen zich niet thuis bij de traditioneel links georiënteerde vakbonden, die zich bijvoorbeeld voor vluchtelingen en tegen rechts positioneren.

In de fabrieken presenteren de leden van Zentrum Automobil zich niet als rechtsradicalen, zei een voormalig medewerker van metaalvakbond IG Metall tegen Deutschlandfunk. Ze hebben aandacht voor onderwerpen als de onzekerheid over de toekomst en preciaire arbeidsomstandigheden zoals werk via uitzendbureaus. “Ze treden binnen het bedrijf op alsof ze strijden voor de gelijkheid van de klassen”, zei Klaus Dörre, die aan de Universiteit Jena onderzoek doet naar vakbonden, in een [interview met Die Zeit](#). “Maar ze willen geen klassenstrijd, ze willen *Volksgemeinschaft* (een nazi-begrip, red.).”

'Geen paniek'

De traditionele vakbonden benadrukken het geringe aantal zetels van Zentrum Automobil. Voorzitter Rainer Hoffmann van de vereniging van Duitse vakbonden (DGB) waarschuwde de pogingen van rechtse groeperingen niet op te kloppen. "Die worden daardoor anders opgewaardeerd", zei hij tegen persbureau dpa. "Ze hebben veel aandacht gekregen in de media - maar hun resultaten in de bedrijven zijn bijna nul", schrijft metaalvakbond IG Metall in een persbericht.

IG Metall neemt ook duidelijk stelling tegen racisme. De bond deed vorige week met allerlei acties mee aan de jaarlijkse 'Dag tegen racisme'. "Wie een wig wil drijven tussen de medewerkers is onze politieke tegenstander", zei vice-voorzitter Christiane Benner van IG Metall. In de Mercedes-fabriek in Untertürkheim - waar Zentrum Automobil de meeste aanhangers heeft - organiseerde de vakbond een foto-actie met de titel '*Gesicht zeigen gegen Rassismus*' (je uitspreken tegen racisme). Werknemers konden zich laten fotograferen met een statement tegen racisme.

Ook Daimler-topman Dieter Zetsche liet bij een persconferentie weten dat hij zich zorgen maakt over de gestegen populariteit van Zentrum Automobil. De andere leden van de ondernemingsraad in Untertürkheim hebben zich van de rechtse vakbond gedistantieerd. "Wat ik met zorg aanzie, is dat een groot deel van onze collega's op hen [Zentrum Automobil] heeft gestemd", zei Wolfgang Nieke, voorzitter van de ondernemingsraad voor de metaalvakbond in Untertürkheim, tegen Deutschlandfunk. "Daarbij komt zeker ook angst voor verandering tot uitdrukking."

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/25468/extreemrechts-wil-invloed-in-ondernemingsraden>